

**Мрії мертвого метелика.
Порожній пазл. Книга 2**

КУПИТИ

«Мрії мертвого метелика» – друга частина трилерної пенталогії, кожна книжка якої – окрема завершена історія.

Часом здається, що ти — господар свого життя. Та ніколи не знаєш, з ким тебе зведе доля.

Санітар моргу, який бачить мертву серед живих. Письменник, який шукає на львівських вулицях героїнь для збочених сюжетів. Чоловік, який полює на вбивць своєї уявної доньки. Колишній суд-медексперт, який втратив усіх, кого любив, але досі прагне зробити цей світ хоч трохи кращим. І дівчина, яка вже не прагне нічого.

— Мій код евакуації — альфа-три-один-чотири! — зриваючи голос, кричав чоловік у грати на дверях. — Пароль — Оріон!

— Та годі вже, — роздратовано прозвучало з ліжка позаду. Чорнявий хлопчина, який там лежав, перевернувся з боку на бік, від чого ліжко огидно скрипнуло.

Чоловік сполохано відскочив від дверей, а тоді рясно поплював у долоні, пригладив скуйовджене волосся й витер руки об рожеву футболку.

— Вони не мають права мене тут тримати, — нервово сказав він і тицьнув пальцем собі за плече. — Міжгалактична Коаліція їм цього не подарує.

— Знаю, Астере, знаю, — утомлено відповів хлопець.

— Ану цить, малий! — чоловік шмигнув гнилим паркетом до вікна. — Не називай мого імені вголос! Якщо всі дізнаються, що я космічний агент — місії кінець!

— Та всі тут і так знають, — хлопець опустил ноги на підлогу й узув гумові капці.

— Точно! — хрипко прошепотів Астер, нишком визираючи в затягнуте металевою сіткою вікно. — Вони все знають, тому й не випускають! Минулого літа я ліквідував двох прибульців, і мене закрили тут! Бо портал пошкоджений! Це змова, Коулсе! Мене тут уб'ють!

— А що тебе більше лякає? — поцікавився хлопчина. — Смерть чи ув'язнення?

— А є різниця? — Астер позадкував від вікна, ховаючи голову в плечі. — А! Ти знову про смерть почнеш філософствувати? Нащо ти про неї думаєш?

— Просто так, — хлопець уважно розглядав долоні, немов намагався прочитати власне майбутнє. — Думаю як про звичне природне явище. Як про дощ або захід сонця.

— Це знов через ту втіачку? — Астер укотре зиркнув кудись за сітку на вікні й сів навпроти співрозмовника. Невеличке приміщення було заставлене іржавими ліжками, а через темні стіни й стелю воно здавалося ще тіснішим. Після кожної рясної зливи хвилясті кола в кутках ставали чіткішими, немов хтось кинув камені відчаю в озеро смутку.

— Не люблю, коли чогось не розумію, — Коулс ніяково знизав плечима й провів пальцем уздовж рубця на долоні.

— А що тобі не ясно? — Астер оглянув хлопця з ніг до голови, і його погляд знову затуманився. — Раптом вона також була прибульцем. Не думав про це?

— Щось я вже ні в чому не впевнений, — хлопець натягнув рукави широкого светра на долоні та відвернувся.

— То все ті таблетки й уколи, — схилившись, прошепотів Астер і знову рясно плюнув у долоні. — Я тепер гадаю, що гірше: провалити місію чи втратити клепку. Знаєш, що мене лякає найбільше? Ніхто не вірить, що ми на межі винищення! Ніхто не бачить, як усе змінилось! У нас є пістолети, літаки й ракети, але це не має ніякої сили! Прибульці вразливі тільки до людської слини! Бо в ній особливі ферменти! Можна вдушити навіть голими руками, якщо добре змастити!

— Угу, як тих двох грибників у лісі, — нагадав хлопець.

— Прибульців! — Астер підвищив голос. — А що мені було робити? Більше нічого б не подіяло! Вони ледь не знайшли мої плазмоножі! Знаєш, якими сильними вони стали би після того? Навіть слина не допомогла б! — «космічний агент» вичікувально глянув на співрозмовника. — Чого ти мовчиш?

— Та от думаю: як добре, що я тут не сам, — ухильно відповів хлопець. — Хоч є з ким поговорити...

— Так! Я зразу побачив, що ти — людина! — Астер трохи полагіднішав. — Тому можу тобі довіряти. З довірою зараз дуже складно. Усі якісь дивні, бояться не того, чого треба!

Коулс у відповідь тільки стеновав плечима, і Астер замовк. Хлопець скинув капці і знову влігся, підклавши руки під голову. Розмиті уривки спогадів про свіжу землю, живих мерців, оббиті тканиною труни та закривавлену плоть змішались у суцільний заплутаний клубок надірваних нервів. Усе це більше нагадувало дурні нереалізовані фантазії, ніж уламки пам'яті.

Астер сидів мовчки, не зводячи тосчного погляду із затягнутого сіткою вікна. Крізь шпарини у віконній рамі долинали приглушені вигуки та сміх пацієнтів, яким адміністрація психіатричної лікарні дозволяла гуляти у сквері. Виняток становили лише ці двоє, а вони ж, попри діагнози, теж були людьми й мріяли бодай про ковток свіжого повітря. І начхати на

депресивний пейзаж: осіння мряка, оголені стовбури дерев, чорна багнюка повсюди. Та відчуті повноту розчарування заважали суворі лікарі зі своїми клятимі листками призначень. Точніше, старанно підібрані ними дози медикаментів, які курсували в крові особливо важких пацієнтів...

— А ти розумний, — прошепотів Астер. — Навіть дивно, що тебе також утримують. Хіба що ти теж космічний агент під прикриттям.

— Хочу в тебе дещо запитати, — промовив Коулс, ніби не почув. Хотілося поділитись нав'язливими роздумами бодай із кимось. Навіть якщо поруч тільки самотній винищувач прибульців. — От що, на твою думку, страшніше: померти, ударившись об землю, чи отак падати кілька секунд? Потонути чи відчувати, як вода заповнює трахею і бронхи? Задихнутися чи усвідомити, що тебе поховали живцем? Розумієш різницю?

Астер терпляче чекав, поки Коулс виговориться. Потім ввічливо поцікавився:

— А хіба є різниця? Мертвий — він і є мертвий.

— Гаразд, не зважай, — Коулс заплющив очі, його тягнуло в сон. — Мабуть, ти не віриш, що я проклятий.

— Я вірю. Ти казав, — співчутливо протягнув Астер. — Але ж прокляття зникло?

— Я просто хотів усе виправити. Бажав спокою...

— Якщо мені вдасться втекти — я заберу тебе із собою, — підбадьорливо всміхнувся Астер. — На планету Шрюк-13. Там дуже затишно! Тихо й спокійно! Ну, якщо не чіпати зябликачків. То що з тим прокляттям?

— Прокляття не зникло, — помовчавши, пояснив Коулс. — І та дівчина — частина прокляття. Її ж могли поховати живцем, так же? І якби вона прокинулася в труні, а не в морзі? Я тепер постійно про це думаю. Як би вона почувалася, ну, у тій труні? Думаю, зрозуміти, що ти ще жива, але вже похована — ще страшніше, ніж просто померти...

— Виходить, очухатись у морзі — найкращий варіант, — замислено насупився Астер.

Сон остаточно пропав, і хлопець розплющив очі. Сутінки без перешкод проникали крізь металеве мереживо на вікні, роблячи райдужки майже чорними.

— Звісно, найкращий. До речі, тобі відомо, що морги спершу призначалися для живих людей? — Коулс знову почав переказувати завчену напам'ять книжку. — У XVI столітті це було місце попереднього ув'язнення. А назва — морг — походить від лангедокського morga або ж від старофранцузького morgue й означає не що інше, як «виставка обличч». Ти слухаєш?

Єдиний сусід по палаті повільно кивнув, здійнявши брову. Очевидно, він сягнув того результату в лікуванні, коли здатен уже не просто слухати, а й розуміти більшість із почуто-го. Навіть попри те, що досі ув'язнений як тут, за решітками, так і у власній голові, у клітці нав'язливих думок. В обох випадках він змушений визирати в зовнішній світ і хоч-не-хоч прислухатися до інших людей, а не лише до себе. А зараз вибору точно не було. Та й будь-який співбесідник здавався кращим варіантом, ніж самотні монологи.

— У тому ж XVI столітті морг слугував за відділення у в'язницях, де охоронці вивчали й запам'ятовували обличчя новоприбулих ув'язнених, — провадив далі хлопець.

— Прямо як тут, — зауважив Астер і відкинувся на ліжко, спершись на лікті.

— Схоже, але я не про це, — зітхнув Коулс. — Дещо пізніше туди почали доставляти трупи невстановлених осіб, де відвідувачі могли їх оглядати й упізнавати.

— А можеш ближче до діла? — Астер нетерпляче засовався. — Коли морг став моргом?

— Не жени коней, зараз про все дізнаєшся, — збитий із думки, Коулс замислено потер кінчик носа, немов перевіряючи, чи той на своєму місці. — Отже, спершу це була оглядова. Тим часом страх, що тебе закопають живцем, поширювався світом, як епідемія, попри те що випадки поховання живих людей можна було порахувати на пальцях.

Хлопець скосував на співрозмовника, Той продовжував уважно слухати з виглядом мерця, у якого поступово відвисає щелепа.

— Уяви собі, як люди боялися! — Коулс пожвавішав, схопив книжку, розкрив на одній із двох десятків закладок і серйозним голосом зачитав: —

«У 1772 році, щоб запобігти передчасному похованню, герцог Мекленбурзький запровадив відтермінування похорону на три доби після смерті, Невдовзі це поширилося й на інші країни. Ба більше, починаючи з другої половини XIX століття по всій Європі та в Північній Америці стали майструвати так звані безпечні труни, обладнані різними засобами порятунку для похованих живцем. Це і дзвоники над могилами, мотузка від яких тягнулась у труну, і труби, що вели під землю й давали змогу почути крики чи плач, і ще сила-силенна всіляких засобів, які допомагали подати сигнал чи навіть самотійно вибратися з могили».

— Розумно придумано, — видихнув Астер, який ловив кожне слово. — Але ж і коштувало, мабуть, недешево?

— «Одним з найвідоміших тафофобів вважають Альфреда Нобеля. Цей страх він успадкував від батька — винахідника Еммануїла Нобеля, який сконструював одну з перших безпечних трун».

— Ось чому за класні винаходи дають Нобелівську премію! — радісно вигукнув Астер. — Тепер усе ясно. І хто ще боявся?

— «Британський письменник Вілкі Коллінз щовечора писав передсмертну записку, у якій просив будь-кого, хто її прочитає, упевнитися в смерті автора на випадок, якщо той уранці не прокинеться», — усміхаючись, продовжував хлопець.

— От невдаха, — Астер теж розтягнув губи в усмішці, показуючи залишки каріозних зубів.

— «А похорон відомого філософа Артура Шопенгауера супроводжував стійкий сморід зігнилої плоті, бо той заповідав вичекати щонайменше п'ять днів після його смерті, перш ніж закопувати».

Коулс обережно відклав книгу й розвів руками, немов розповів смішний анекдот, але співбесідник не розділив його веселощів.

— Але нащо тобі це все? — підозріло спитав Астер. — Ти теж помирав? Чи ще ні?

— Завідувач дав почитати, — хлопець кивнув на тумбу, де лежали ще дві пошарпані книжки з почорнілими від часу та вологи зрізами. — Каже, що то «одна з моїх потреб — вишукувати інформацію і пов'язувати між собою абстрактні факти». Мабуть, так і є, раз він каже.

— Тобі точно треба зі мною на Шрюк-13! — підсумував Астер. — Нам завжди потрібні розумні люди!

— А мені потрібні відповіді.

— То в цих книгах нема нічого про те, як вона могла потрапити до моргу живою? — насупився Астер.

— Є певні підозри, але варіантів забагато, а щоб підтвердити бодай один із них, поки що бракує інформації, — зітхнув Коулс, а тоді знову взяв із тумби іншу книгу, розгорнув на одній із закладок і зачитав: — «Наприклад, нарколепсія. Це захворювання нервової системи з порушенням активності, що характеризується раптовим засинанням, нерідко супроводжується паралічем тіла після опритомнення. Катаплексія — один із симптомів нарколепсії, що проявляється у вигляді короткочасної втрати м'язового тону»...

Астер широко позіхнув, укотре демонструючи шерехи почорнілих зубів, шморгнув носом і озирнувся на двері. За один раз інформації для нього було забагато.

— Це що — сьогодні тушкована капуста на вечерю?

— Або летаргія, — незворушно продовжив хлопець. — «Хворобливий стан, що характеризується вповільненими ре-акціями, утомою, апатією, зниженням мотивації. Може бути наслідком нестачі сну, надмірного виснаження, перевтоми, стресу або симптомом депресії. Часто самотійно минає після відпочинку, достатнього сну, зниження рівня стресу. Летаргічний сон у його загальному розумінні є невивченою, а на думку деяких учених, навіть вигаданою проблемою, оскільки описаний переважно в художніх творах».

— О! — знову пожвавішав Астер. — Це щось подібне до анабіозу в кріокапсулах під час міжгалактичних подорожей!

— «А ще глибокий сон, схожий на коматозний, може виникати під впливом деяких препаратів, особливо в поєднанні з алкоголем, або як ускладнення окремих форм запалення мозку, при важких травмах голови, сильних отруєннях і значній крововтраті», — хлопець на мить замислився. — Але на ній не було крові. Принаймні в першу зустріч точно не було.

Крізь шпарини у вікні долинув зривистий, істеричний крик і розчинився в тиші.

— Виходить, якщо хтось на вулиці побачить тебе в такому стані, то подумає, що ти — труп? — підсумував Астер, і це явно було піком його розумових можливостей.

— Так, — підтвердив Коулс. — Від поховання живцем, хоч це й парадоксально звучить, урятує лише морг.— Бо там найкраще розуміються на трупах, — з усмішкою доповнив Астер.

— Саме так. А! Ти ж там працював! — Астер ляснув долонями по колінах.

— Зовсім трохи, але багато чого встиг побачити, — у голосі хлопця промайнула тривога, чорні очі пробігли потрісканою стелею і спинилися на віконній сітці, — та почути. Але суть приблизно одна: труп може піднятися із кучугури снігу, крекнути, обтруситись і піти додому. Хтось може скинути із себе покривало, коли вже лежить у черзі трупів на розтин, а з холодильної камери може долинути стукіт. Тож вони не помруть у туні й тим паче не від леза в груди.

— Живого в морзі не вб'ють! — підсумував Астер.

Коулс кивнув і знову зачитував:

— «Перше, що повинен зробити фахівець, оглядаючи труп на місці події або ж у морзі, — переконатися, що об'єкт дослідження мертвий. Констатувати смерть. Судово-медичні експерти за абсолютними ознаками смерті визначають орієнтовний час її настання й живого точно не пропустять», — і вже від себе додав: — Тому, якщо не хочеш, щоб тебе помилково визнали мертвим, — помирай через морг, а не через довідку про смерть від сімейного лікаря.

— Але як тоді живі досі потрапляють до моргів?

— Людський фактор, — Коулс підвівся. — Завжди винні люди.

— Филенко! Стецьків! На вихід! — пролунало з-за ґрат, і дзвінко клацнув замок. — Вечеря!

КУПИТИ